

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Quick scan Wet natuurbescherming

Nieuwbouw woning

Hogenbrinkweg 7 te Oldebroek

Datum: 11 oktober 2018

<i>Titel</i>	<i>Quick scan Wet natuurbescherming - nieuwbouw woning Hogenbrinkweg 7 te Oldebroek</i>
<i>Uitvoering</i>	<i>Ruimte voor Advies/Harleman Natuur en Landschap Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen. Tel 0578 560368 Opgesteld: Ing. R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige</i>
<i>Opdrachtgever</i>	<i>Dhr. R. Blaauw, Hogenbrinkweg 7 Oldebroek / Lowijs advies</i>
<i>Datum</i>	<i>11 oktober 2018</i>
<i>Versie</i>	<i>Eindrapportage</i>

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Resultaat onderzoek soortbescherming	7
3	Resultaat onderzoek gebiedsbescherming	11
4	Conclusies en aanbevelingen	13
5	Wettelijk kader	15

Inleiding

1.1 Doel van de rapportage

In opdracht van de heer R. Blaauw/Lowijs advies voerde Ruimte voor Advies een quick scan Wet natuurbescherming (Wnb) uit aan de Hogenbrinkweg 7 te Oldebroek (Gemeente Oldebroek). De opdrachtgever heeft het voornemen om de boerderij (woning met deel) en diverse voormalige agrarische schuren op te ruimen en daarvoor in de plaats een nieuwe, dubbel bewoonbare woning te bouwen. Het voornemen gaat gepaard met een aangepast bestemmingsplan. Bij dergelijk voornemen is een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In eerste instantie voldoet een 'quick scan': een korte, eenmalige verkenning op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek. De quick scan beoordeelt het voornemen op soortbescherming (flora en fauna) en gebiedsbescherming (Natura 2000-doelstellingen en andere doelstellingen binnen het Natuurnetwerk Nederland). Deze rapportage beschrijft de resultaten en geeft aan in hoeverre de beoogde ontwikkeling wel of niet strijdig is met de Wnb. De rapportage beschrijft tevens de gewenste maatregelen, benodigde ontheffingen/vergunningen en adviseert in de vervolgstappen.

1.2 Locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft het voormalige agrarische bedrijf van de familie Blaauw. Het omvat de boerderij met woonhuis en deel, een veeschuur en enkele losse schuren. De boerderij, veeschuur en enkele bijbehorende opstallen zijn sterk verouderd en in matige staat. De eigenaar woont met zijn broer in de boerderij; beiden raken op leeftijd. Het is tijd om boerderij te vervangen door nieuwbouw en deze te voorzien van de gemakken van deze tijd. Het nieuwe huis wordt in tweeën gedeeld en dubbel bewoonbaar. De garage en een schuur van recentere datum blijven wel gehandhaafd, maar het erf krijgt een nieuwe, landschappelijke inrichting. De beide broers hopen in 2019 te starten met de afbraak en herbouw. Naar verwachting nemen de werkzaamheden zo'n driekwartjaar in beslag. Afbeelding 1.1 en 1.2 geeft het planvoornemen weer en de begrenzing van de onderzoekslocatie. Op de afbeelding is te zien hoe de locatie met diverse andere woningen als een beboude enclave langs de Hogenbrinkweg ligt, in een verder agrarisch landschap op de overgang tussen Randmeerkust en Veluwemassief.

1.3 Werkwijze

Ing. R. Harleman, natuur- & landschapsdeskundige van bureau Ruimte voor Advies, bezocht op maandag 1 oktober 2018 van 16.00 tot 17.15 uur de locatie. Tijdens dit bezoek werd de onderzoekslocatie verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van en geschiktheid voor bedreigde en beschermde flora en fauna, Natura 2000-doelstellingen en overige gebiedsbeschermingsdoelen. De locatie werd onderzocht op planten en diersporen, met name wat betreft vleermuizen, marterachtigen, huismussen en algemene broedvogels; soorten waarvan we verwachten dat ze op dergelijke locaties voorkomen. Alle gebouwen en terreindelen waren goed en volledig toegankelijk. Er is op het terrein gebruik gemaakt van een verrekijker, determinatielijsten/handleidingen, zaklamp en fotocamera.

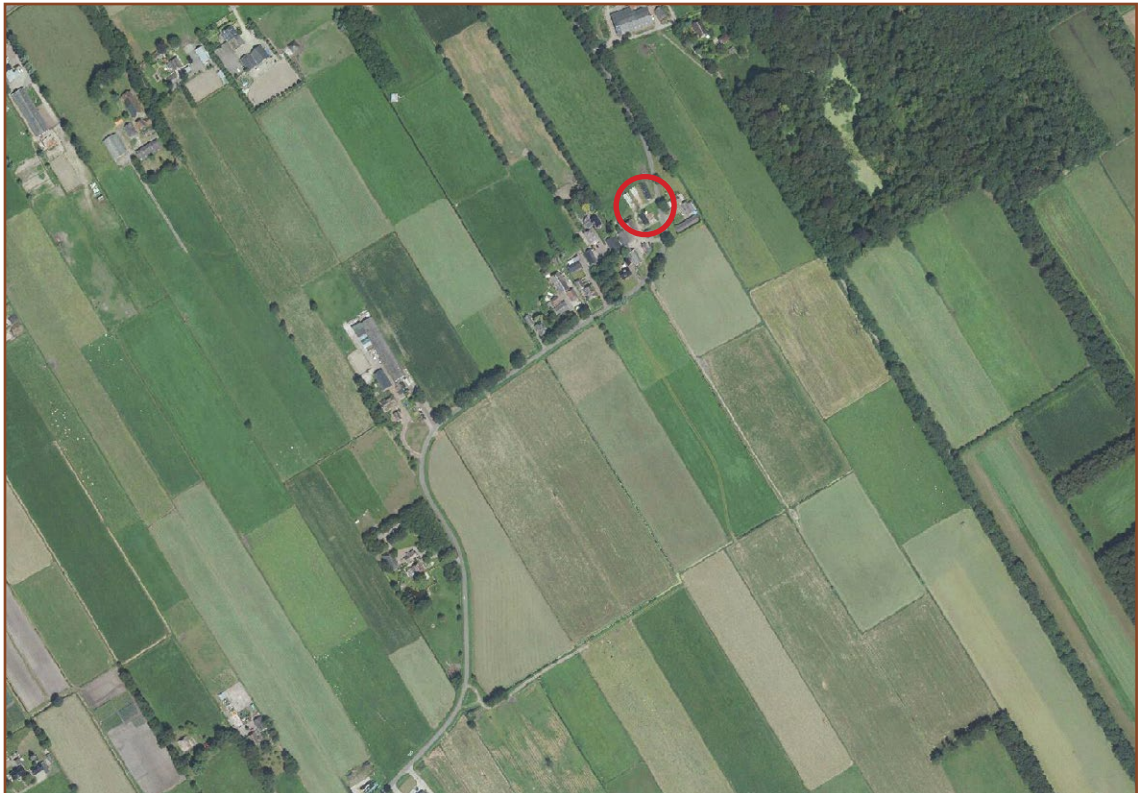
Aanvullend werden regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data en NDFF-gegevens geraadpleegd. Tevens zijn de eigenaren bevraagd over hun waarnemingen in de loop der tijd. Dit leverde bruikbare gegevens op. Gezien de aard van het terrein (bebouwd) bleken gegevens over verspreiding van planten en dieren in het gebied, moeilijk als maatstaf voor dit terrein te

gebruiken. Om die reden zijn ze niet meegenomen en ligt de nadruk in de rapportage op de eigen bevindingen uit het terreinbezoek.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soortenstandaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quick scan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: Kaart van de huidige situatie. Het rode kader geeft de onderzoekslocatie aan.
Bron: PDOK Luchtfoto 2017.

Afb. 1.2: Kaart van de nieuwe situatie met in dunne rode lijn de huidige bebouwing aangegeven. Het rode kader geeft de onderzoekslocatie aan. Bron: Van de Streek, bouwkundig teken- en adviesbureau. Getekend: sep. 2018.

2

Resultaat onderzoek soortbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij soortbescherming beoordelen we de aan-/afwezigheid én de geschiktheid van de locatie voor beschermde planten en dieren. Vervolgens schatten we per diergroep in of de quick scan voldoende duidelijkheid geeft. Is dit niet het geval, dan adviseren we nader onderzoek. Tenslotte schatten we per diergroep in welk effect het voornemen heeft.

2.1 Vaatplanten

Er zijn geen bijzondere of beschermde vaatplanten aangetroffen. Het terreinbezoek wijst uit dat het erf voor deze soorten geen mogelijkheden biedt. De locatie is verhard of halfverhard (grind) en -kenmerkend voor een boerenerf- zonder veel inrichtingselementen (zie afbeeldingen 2.1, 2.2 en 2.3). Alleen zeer algemene soorten komen voor en dan alleen soorten die zich weten aan te passen aan het regelmatige beheer van onkruidvrij houden van bestrating, harken en maaien, zoals Madelief, Gewone reigersbek, Vogelmuur, Brede weegbree en Straatgras. De overige delen zijn in gebruik als tuin. Spontane, natuurlijke vegetaties komen niet voor. De muren van de gebouwen zijn vrij van bijzondere (muur-)planten.

Een negatief effect van het voornemen op beschermde (en bijzondere) vaatplanten is uitgesloten. Het terrein is ongeschikt en de soorten ontbreken. Nader onderzoek kan achterwege blijven.

2.2 Grond- en boombewonende zoogdieren

Onder "grond- en boombewonende zoogdieren" rekenen we alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit omvat knaagdieren, haasachtigen, insecteneters, marters en mogelijk Egel die vanuit de omgeving toegang hebben tot het terrein. Het terrein zelf is als verblijfplaats ongeschikt. Daarvoor is de locatie te intensief in gebruik en ontbreken schuilplaatsen en andere geschikte habitats. Mogelijk dat zich langs de perceelsranden dieren weten te verschuilen, zoals Bruine rat of Egel. Ook voor Bunzing en andere marterachtigen zijn er geen mogelijkheden. Overhoekjes of ruigte ontbreken als schuil- of verblijfplaats. We gaan er vanuit dat algemene soorten als (spits-) muizen de gebouwen en de opstallen weten te benutten, maar voor meer bijzondere of beschermde zoogdieren ontbreken op het terrein en in de gebouwen geschikte verblijf- of foerageerplaatsen.

Steenmarter vormt vaak een uitzondering hierop. De soort treffen we met enige regelmaat aan in het buitengebied, waar het zijn verblijfplaats verradt door uitwerpselen, prooi-resten en andere verblijfssporen. Verblijfplaatsen van moeders met jongen (kraamverblijfplaatsen) en van individuele dieren worden vaak in gebouwen aangetroffen. In de zomermaanden gebruiken ze ook takkenhopen, steenstapels en ruigten als schuilplaats. Tijdens de inventarisatie zijn echter geen verblijfplaatsen aangetroffen. De bewoners ervaren geen overlast van deze soort en hebben dat in het verleden ook niet gehad. Sporen troffen we dan ook nergens aan. Steenmarters wisselen regelmatig van verblijfplaats en houden er een omvangrijk leefgebied op na. Mogelijk dat het terrein of de bijgebouwen soms onderdeel zijn van het foerageergebied van deze soort, maar deze mogelijkheid houdt de soort ook in de toekomstige situatie.

De voorgenomen herinrichting en bouw leidt mogelijk tot een gering negatieve effect op kleine algemene zoogdieren, maar hiervoor geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Op de overige zoogdieren treedt geen effect op. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

2.3 Zoogdieren - Vleermuizen

Verblijfsgebied

Gebouwbewonende soorten (Ruige en Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger) vinden mogelijk in de bebouwing een geschikte verblijfplaats. De boerderij is geschikt door de aanwezigheid van holten, open ruimten en scheuren in de balken en muren. Tevens is de voorzijde voorzien van spouw en ventilatiegaten (zie afbeelding 2.4). Er is volop gelegenheid voor een zomerverblijfplaats. Mogelijk dat ook in de winter de boerderij een onderkomen vormt voor individuele exemplaren. De schuren voldoen niet. De garage is van metalen golfplaat, onafgewerkt of afgetimmerd. De veeschuur en andere opstallen zijn enkelwandig en geschikte (tochtvrije, geborgen) verblijfplaatsen ontbreken (zie afbeelding 2.5). Tijdens de rondgang zijn in de bijgebouwen geen sporen vastgesteld.

Foerageergebied en vliegroutes

Het gaat niet alleen om vaste verblijfplaatsen, maar mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied ook als foerageer- en baltsgedrag of als vliegroutes. De ligging van de bebouwing in het open landschap zorgt voor aantrekkingskracht op vleermuizen, die vanaf het Veluwemassief boven de open weidegronden foerageren. Het erf staat middels singels/laanbomen in contact met het omringende landschap en daardoor mogelijk onderdeel van een vliegroute. Vleermuizen kunnen hier foerageren. Dit blijft bij de nieuwe inrichting op dezelfde wijze het geval. Het gebruik van het gebied (bewoning) verandert ook niet noemenswaardig. Mogelijk ontstaat tijdens de bouw licht-/trillingoverlast, hetgeen een tijdelijk effect betreft.

Nader onderzoek is nodig naar vleermuizen in de boerderij. Het is op basis van de quick scan niet vast te stellen of voorgenomen bouw leidt tot aantasting of vernieling van beschermde soorten of verblijfplaatsen van vleermuizen. Wat betreft overige bebouwing is een verblijfplaats onwaarschijnlijk. Voor de foerageergebied en vliegroute zijn er geen gevolgen. Daarbij verandert het terrein niet noemenswaardig; het blijft een bewoningsplek met een erf/tuininrichting. Nader onderzoek naar dit aspect kan achterwege blijven. Een mogelijk effect kan optreden tijdens de bouw, maar dit is middels een zorgvuldige werkwijze te voorkomen.

2.4 Vogels

2.4.1 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats (Huismus, uilen, roofvogels,...)

Delocatiewerd onderzocht op (mogelijke) aanwezigheid van vogels met vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen. Het gaat bij dergelijke terreinen vooral om Huismus, Steen- en Kerkuil en Gierzwaluw, omdat deze soorten zich in gebouwen vestigen. Voor deze soorten zijn de gebouwen weliswaar geschikt, maar er zijn geen sporen aangetroffen. Inspectie van de bebouwing laten geen broedplekken of nest(restanten) zien. Van uilen zijn eveneens geen braakballen of andere sporen aangetroffen. Huismus ontbreekt eveneens en is ook niet in de beplanting aangetroffen of gehoord. Bij de inventarisatie zijn geen Huismus-nesten (of restanten daarvan) aangetroffen in de schuren of de boerderij. De eigenaar geeft aan in het verleden wel Huismus voorkwam, maar weinig. Mogelijk is het onderhoudsregime van de eigenaren debet aan het gemis aan Huismussen, maar het komt vrij algemeen voor dat met het verdwijnen van het vee (koeien en kleinvee) ook de Huismussen verdwijnen door het gebrek aan voer. Ook het terrein biedt weinig mogelijkheden, want beschutting of kruidenrijke begroeiingen ontbreken.

Andere soorten met een vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaats, zoals Buizerd, Sperwer

of Bosuil ontbreken omdat ze geen geschikt habitat aangetreffen op de locatie. Boerenwaluw ontbreekt. Het erf voldoet waarschijnlijk niet meer, want de eigenaren gaven aan dat de soort vroeger wel voorkwam.

Effecten op vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels treden niet op. Nader onderzoek kan achterwege blijven. Het voornemen bouw en herinrichting tast geen verblijven of essentieel leefgebied aan van Huismus of andere beschermde soorten en verblijfplaatsen.

2.4.2 Tijdens het broedseizoen beschermde vogels (alle vogels, ook algemene soorten)

De boerderij en andere bebouwing zijn geschikt voor algemene broedvogels zoals Merel, Kwikstaart, Spreeuw of Koolmees, maar er zijn geen broedsporen aangetroffen. Dit kan eenvoudig worden gemist, maar kan ook jaar op jaar wijzigen.

De bouwvoorbereiding en herinrichting van het terrein kan mogelijk negatieve effecten hebben in het broedseizoen, namelijk verstoring of vernieling van nesten. Buiten de broedperiode zijn de nesten van genoemde soorten niet beschermd en treedt er geen negatief effect op.

2.5 Amfibieën en reptielen

Aanwezigheid van amfibieën en reptielen sluiten we uit op de onderzoekslocatie uit. De meeste beschermde soorten komen in dit gebied niet voor of ontberen op het terrein de minimale voorwaarden. Water of vochtige, kruidenrijke milieus ontbreken. Veelal redt alleen Bruine kikker en Gewone pad –soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt– het zich een plek toe te eigenen in de greppels langs de randen van het perceel. Van Gewone pad is bekend dat hij zich ook prima in boerentuinen/moestuinen kan ophouden. In het kader van de quick scan is dit niet verder onderzocht.

Negatieve effecten op beschermde soorten amfibieën en reptielen treden niet op, uitgezonderd een mogelijk zeer algemene soort als Bruine kikker en Gewone pad waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

2.6 Vissen en ongewervelden

Voor zwaar beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen en andere soortgroepen ontbreken de zeer specifieke voorwaarden die ze aan hun leefgebied stellen. We sluiten uit dat dergelijke soorten hier voorkomen.

Negatieve effecten op beschermde soorten treden niet op. De soorten in deze diergroepen komen op de locatie niet voor. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

Afb. 2.1: Beeld van het erf met de boerderij links en de garage op de achtergrond. Het erf is open, deels verhard en goed onderhouden. Inrichtingselementen ontbreken.

Afb. 2.2: De stenen veeschuur (houten aftimmering) en open werkplaats. Links de boerderij.

Afb. 2.3: De garage en een deel van de erf-inrichting met verharding en gazon.

Afb. 2.4: Geschikte verblijfplaatsen in de woning bij schuren en aftimmeringen aan de achtergevel.

Afb. 2.5: De veeschuur aan de binnenzijde met de onafgetimmerde wanden en dakplaten.

3

Resultaat onderzoek gebiedsbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij gebiedsbescherming gaat het over de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland en de beoordeling of er van het voornemen een (in)directe effect uitgaat. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is planaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

3.1 Natura 2000-gebied Veluwe

De onderzoekslocatie ligt niet in de directe nabijheid van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op meer dan één kilometer afstand (zie afbeelding 3.1). Gezien de aard, de afstand, schaal van de ingreep en het ontbreken van functionele binding tussen onderzoeksgebied en Natura 2000-gebied zijn directe effecten op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden uitgesloten. Woningen en erven zijn ongeschikt voor de habitattypen, habitatsoorten en aangewezen soorten. Daarbij wijzigt de locatie niet wezenlijk van karakter. De inrichting blijft cultureel en het gebruik intensief.

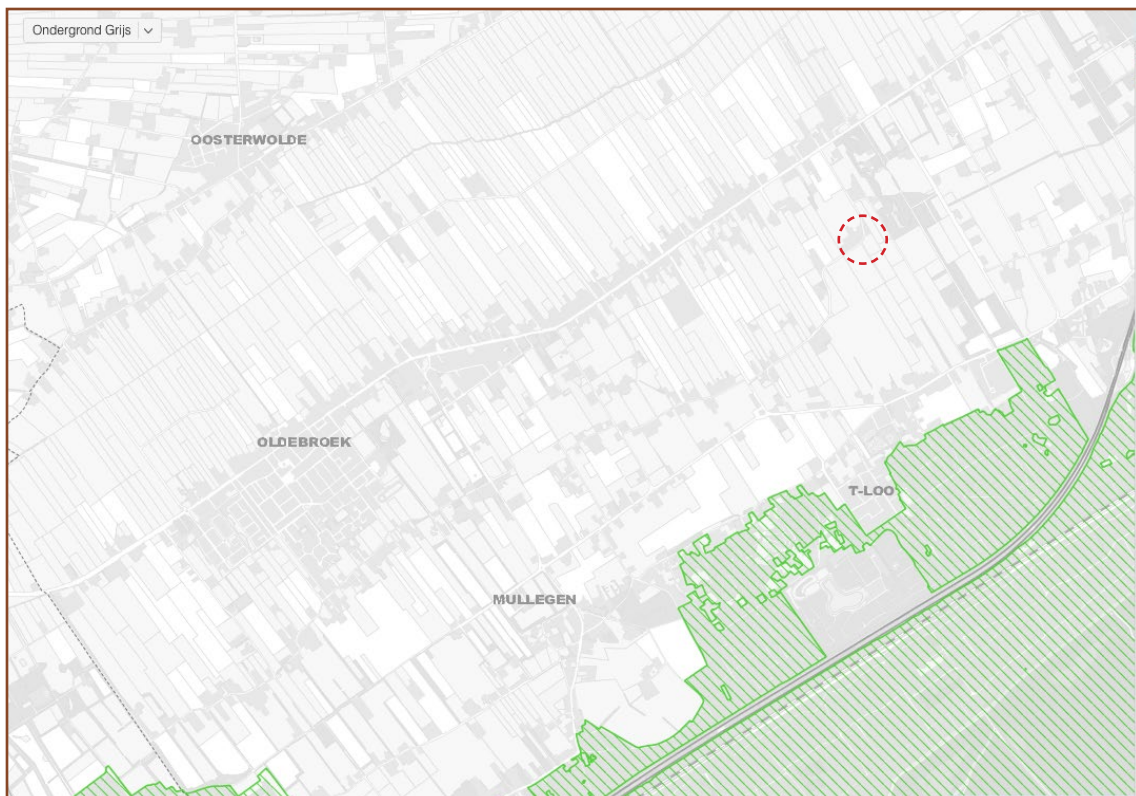
Een mogelijk effect dat over langere afstand optreedt op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden is stikstofemissie. Hiervoor is een nader gespecificeerde Aerijs-berekening nodig. Naar verwachting leidt het tot een toename van N-depositie op aangewezen habitattypen, maar het is niet te verwachten dat deze toename groter is dan de drempelwaarde van Natura 2000-gebied Veluwe. Er dient in dat geval een vergunning te worden aangevraagd, die naar verwachting verleend wordt.

Er treedt door de bestemmingsplanaanpassing en de voorgenomen ingreep geen negatief effect op ten aanzien van Natura 2000-doelstellingen. Ten aanzien van stikstofgevoelige habitattypen en broedvogels (die namelijk gebonden zijn aan stikstofgevoelige habitats) kan een gespecificeerde Aerijs-berekening uitsluitend geven.

3.2 Overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO) ligt nabij, op 150 m afstand van het onderzoeksgebied (zie afbeelding 3.2). Het gaat om deelgebied 139 Randmeerkust. Van de kernkwaliteiten die gelden bij deze provinciale natuurbestemmingen, zijn de meeste niet van toepassing op het plangebied. Daarbij gaat van het GNN geen externe werking uit. In de onderzoekslocatie ontbreken natuurlijke vegetaties, evenals landschapselementen, houtopstanden en andere voor het GNN van belang zijnde onderdelen. Om dezelfde reden is het ook als kernkwaliteit 'leefgebied voor Steenuil' ongeschikt. 'Rust, ruimte en donkerte', een algemene kernkwaliteit, is niet van toepassing omdat het hier een bebouwingsenclave betreft, waardoor het overigens wel past bij de kernkwaliteit 'lintbebouwing parallel aan de dekzandruggen'. Overigens gaan we er vanuit dat de buitenruimte spaarzaam verlicht wordt, passend bij de landschappelijke terreininrichting. De locatie en de perceelsbeplanting blijven gehandhaafd, zodat er geen aantasting van deze kernkwaliteit is. Om dezelfde reden worden ook de overige beschermde natuurdoelstellingen, zoals Nationaal Landschap Veluwe, niet noemenswaardig beïnvloed door de wijzigingen in de ingreep. Daarvoor verschilt de toekomstige situatie te weinig van de huidige situatie en is de landschappelijke inpassing een afdoende maatregel om de locatie in te passen in het gebied.

Er treedt door de bestemmingsplanaanpassing en de voorgenomen ingreep geen negatief effect op de overige onderdelen van het NNN. Nader onderzoek of planaanpassing kunnen achterwege blijven.

Afb. 3.1: Begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het rode kader duidt de onderzoekslocatie aan; het groene de Natura 2000-begrenzing. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

Afb. 3.2: Begrenzing van het GNN. Legenda: lichtgroen vlak = GO; donkergroen = GNN; groen gearceerd = Nationaal landschap buiten de GNN/GO; bruin gearceerd = waardevol open gebied. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

4

Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

De bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot aantasting of vernieling van beschermde planten en (potentiële) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren en andere diergroepen. Er zijn geen nadere onderzoeken of planaanpassingen nodig. Mochten er dieren aanwezig zijn, dan betreft het zeer algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wnb. Een ontheffing is niet nodig. Deze conclusie geldt niet voor vleermuizen waarvan de aan-/afwezigheid in de boerderij niet kan worden vastgesteld in deze quick scan. Daarvoor is nader onderzoek nodig in het actieve seizoen van vleermuizen (mei-sep 2019).

De bestemmingsplanaanpassing en de bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot een negatief effect op de doelstellingen van Natura-2000 gebieden en de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van NNN. Het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

Hieronder volgt een overzicht:

Soortbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	aanwezig	mogelijk	zorgplicht
Vleermuizen - verblijfplaats gebouwen	niet	mogelijk	nader onderzoek
Vleermuizen - verblijfplaats bomen	geen	geen	geen
Vleermuizen - vlieg-/foerageroutes	geen	geen	geen, mits... ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	aanwezig	mogelijk	zie bij 4.2
Amfibieën/reptielen - vrijgestelde soorten	niet	geen	geen
Amfibieën/reptielen - overige soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige soortgroepen - alle soorten	niet	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	niet	geen	geen, mits... ²
Overige onderdelen NNN	mogelijk	geen	geen, mits... ³

^{1,3} = mits met enige zorgvuldigheid wordt omgegaan met verlichting bij de bouw, de inrichting en de ingebruikname van het terrein.

² = het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

4.2 Aanbevelingen

Vleermuizen - verblijfplaatsen

Sloop en herbouw kan leiden tot aantasting of vernieling van vaste, jaarrond beschermde rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in de boerderij. **Nader onderzoek** naar is gewenst en geeft duidelijkheid omtrent de locatie en hoeveelheid. Een dergelijk onderzoek is noodzakelijk bij de verdere vergunningverlening, bij een sloopmelding en bij het aanvragen

van eventuele ontheffingen. Het vervolgonderzoek dient uitgevoerd te worden tussen april en september 2019. Als uit nader onderzoek blijkt dat beschermde soorten aanwezig zijn en deze bij de werkzaamheden verstoord, vernietigd of beschadigd worden, dient vooraf ontheffing aangevraagd te worden en wordt de mate van mitigerende of compenserende maatregelen bepaald.

Vogels - algemene broedvogels

- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals Spreeuw, Merel, Winterkoning, etc. te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield of verstoord worden. Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen of tref vooraf maatregelen. Het broedseizoen is geen vaste periode, uitsluitend van belang is of daadwerkelijk een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Mochten er bij de start van de werkzaamheden toch broedgevallen aanwezig zijn, dan dient gewacht te worden tot het moment dat de jongen op eigen kracht het nest definitief verlaten hebben. In de periode maart - half juli is de kans op broedgevallen zeer hoog.

Zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van álle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en de **Groene Ontwikkelingszone (GO)** komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wnb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet Natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.